

**Projekt Børnepasning
Åbningstidsundersøgelse
2008**

Forord

Debatten omkring daginstitutionernes åbningstid, har i 2008 især drejet sig om afskaffelse af lukkedage – debatten er desværre drejet hen i et fokus omkring afskaffelse af de få løse lukkedage – politisk og økonomisk bekvemt, men totalt misforstået i forhold til at tage fat om det egentlige problem, nemlig at de mange sammenhængende lukkedage er en kvalitetsforringelse, og at de gør det urimeligt svært for mange familier at holde ferie sammen. HK/Privats netop offentliggjorte undersøgelse, viser at hele 75% af forældrene planlægger ferie efter daginstitutionernes lukkedage. Det harmonerer også dårligt med arbejdspladsernes mulighed for at sprede afholdelsen af ferier, ligesom individuelle ferieønsker afløses af samfundets dikterede ferieperioder, langt fra idealer om individuelle frihedsrettigheder.

Familie- og Arbejdslivskommissionens anbefalinger vakte stor opsigt da de blev fremsat i maj 2007, men på daginstitutionsområdet er det svært at se at disse anbefalinger har resulteret i noget som helst. Velfærdsministeriet er kommet med en rapport om familiefleksordninger – her er fleksibilitet kun for familier der har behov for *mindre* pasning. De mange familier der har behov for *mere* pasning eller pasning på *anderledes* tidspunkter ser man bekvemt bort fra.

Det kan synes mærkeligt at et samfund der skriger på arbejdskraft og som er afhængig af en fleksibel arbejdsstyrke og samtidig hylder værdierne i et godt familieliv, hvor børnene skal have en god og tryk opvækst, i den grad ser bort fra disse ønsker og værdier når der er tale om tilpasse daginstitutionernes åbningstider efter dette. Det må kunne gøres bedre, også selv om det kræver både politisk mod og vilje at gennemføre dette.

Projekt Børnepasning har valgt at offentliggøre åbningstidsundersøgelsen for 2008 på en høring på Christiansborg den 18. september 2008, og håber på denne måde både at kunne bidrage til debat og øget fokus på problematikkerne, men også at kunne medvirke til at igangsætte en proces der ikke bare genererer snak men som fører til handling.

Michael Engell Hansted
Projekt Børnepasning

Undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført i perioden marts – juni 2007. Der er fremsendt spørgeskema til samtlige landets 98 kommuner, så de har kunnet indtaste oplysningerne on-line. Godt 40 kommuner, har benyttet sig af dette, 4 har fremsendt regneark med oplysninger, og Projekt Børnepasning har i det omfang det har været muligt, indtastet de resterende, dels ved hjælp af kommunernes respektive hjemmesider, og i mindre grad ved hjælp af fremsendt skriftligt materiale. Resultatet er at der er oplysninger fra 55 kommuner, hvilket er statistisk dækkende, men der mangler en del - hvilket gør at Projekt Børnepasning ikke er i stand til at besvare detailspørgsmål om alle kommuner.

Undersøgelserne er gennemført siden 1997 og siden 2005 er der benyttet egen database, der sikrer præcise og sammenlignelige oplysninger både på institutions- og kommuneplan.

Projekt Børnepasning

Projekt Børnepasning er et uformelt interessefællesskab mellem en række organisationer og virksomheder. Projekt Børnepasning har følgende formål:

- gennem påvirkning af kommuner samt medier og virksomheder, at tilvejebringe kommunale børnepasningstilbud for forældre med arbejdstider, der ligger ud over 6.30 – 17.00.

Henvendelse til Projekt Børnepasning bedes rettet til: Projektleder Michael Engell Hansted, mail: projektboernepasning@dlo.dk eller på telefon direkte 57 61 75 55.

Hovedresultater fra årets undersøgelse

Konklusionerne er baserede på oplysningerne fra de 55 kommuner der er oplysninger fra. Dette betyder at der kan gemme sig institutioner med "særlige" åbningstider i de 43 kommuner der ikke er med – Dette gælder dog ikke de døgnåbne daginstitutioner, her er der tale om landsdækkende tal.

Generelle åbningstider

De generelle gennemsnitlige åbningstider er stort set uændrede i forhold til de foregående år, ændringerne er minimale og forstår langt fra set i forhold til familiernes behov, og de matcher på ingen måde udviklingen i samfundet. Fremtiden ser desværre ikke bedre ud, tvært i mod viser BUPLs netop offentliggjorte undersøgelse om kommunernes planer for 2009, at 19% af kommunerne planlægger en reduktion af den ugentlige åbningstid. Hvis dette gennemføres, kan det meget vel være en trussel mod balancen mellem familie- og arbejdsliv og medvirke til øgede flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet. FOAs netop offentliggjorte rapport viser at hele 22 % af kommunerne vil bruge færre penge på dagtilbud, så meget tyder på en omfattende nedprioritering af området.

Udvidede åbningstider (både morgen og aften)

Projekt Børnepasning definerer udvidede åbningstider som åbent både før kl. 6 og efter kl. 17. Der er kun 13 institutioner i hele landet, der tilbyder dette og de er fordelt på kun 8 kommuner. Det er meget utilfredsstillende og i skærende kontrast til udviklingen på

arbejdsmarkedet, der blandt andet betyder at rigtig mange kører endda meget langt for at komme til og fra deres arbejdsplads og dermed kan have meget lange arbejdsdage.

Morgenåbent

31 institutioner fordelt på 14 kommuner har åbent før kl. 06.00. Dette betyder at 25,45 % af kommunerne har dette tilbud eller med andre ord i 74,55 % af kommunerne tilbyder man *ikke* pasning før kl. 06.00.

Åbent efter kl. 17.

Her er der tale om en markant positiv udvikling fra 2007 til 2008. Antallet af institutioner der har åbent efter kl. 17 er steget fra 302 – 451 hvilket er en stigning på næsten 67 %. Det er glædeligt, men det er bemærkelsesværdigt at det er det samme antal kommuner (39) der har dette tilbud. Dette tyder på at kommuner, der har dette tilbud, udbygger det mens kommuner der ikke har det, *gør ingenting*.

Åbningstider efter kl. 21 og som understøtter butiksansattes behov, findes kun i de døgnåbne daginstitutioner.

Weekendåbent

Lørdagsåbne daginstitutioner findes kun i København, Gentofte og Ålborg – Søndagsåbne daginstitutioner findes kun i København og Ålborg. Familier med pasningsbehov i weekends må altså bosætte sig her, eller finde andet arbejde. Mange må ty til alternative pasningsmuligheder, men tidligere undersøgelser fra Dansk Frisør og Kosmetikerforbund, samt fra HK/Sønderjylland viser at det er meget belastende for familierne og er årsagen til at mange må forlade deres fag.

Døgnåbne daginstitutioner

Døgnåbne daginstitutioner giver den ultimative fleksibilitet, men er desværre også stadig en udpræget mangelvare. De 5 eksisterende daginstitutioner med døgnafsnit har efterhånden en del år på bagen, og der kommer ingen til. Behovet er der, ellers ville de 4 kommuner der har tilbuddet, næppe opretholde dem. Projekt Børnepasning og DLO får da også henvendelser fra private der overvejer at etablere døgnåbne daginstitutioner og selv om det kan være med til at lette situationen, skal det understreges at det er den enkelte kommunes forpligtelse at etablere det nødvendige antal pladser – og som Projekt Børnepasning ser det - med *åbningstider* der tilgodeser familiernes behov.

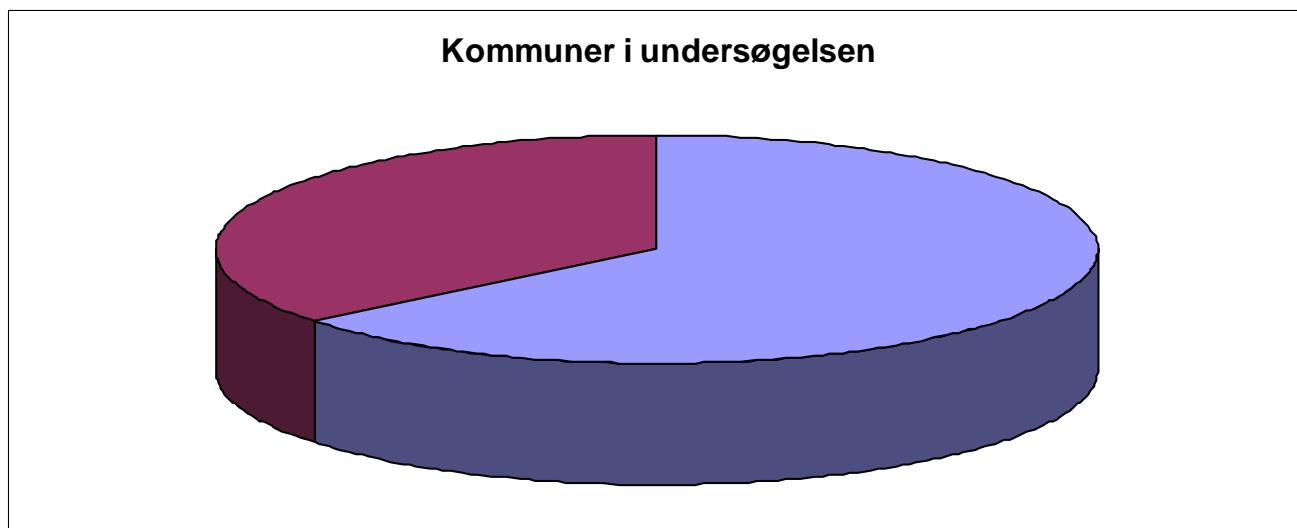
Lukkedage

Lukkedage er stadig et udpræget fænomen, trods politisk pres for at minimere det. Det kan være svært at konstatere om der gennemsnitligt er de store ændringer, men da der er tale om meget store variationer kommunerne imellem, siger gennemsnitstallene egentligt heller ikke så meget.

Det er skræmmende at det politiske fokus er flyttet fra det egentlige problem – de mange lukkedage – til de få enkeltstående lukkedage, som for familierne er et mindre problem. Dette kan meget vel medføre at kommunerne koncentrerer lukkedagene op i ferieperioder, med den konsekvens at familiernes feriemuligheder er helt fastlåste og i værste fald gør at familierne ikke kan holde ferier sammen.

Åbningstider

Der er data om åbningstider fra 55 af landets 98 kommuner og 2393 institutioner, desuden indgår der data vedrørende døgnåbne institutioner fra Slagelse og Ålborg.

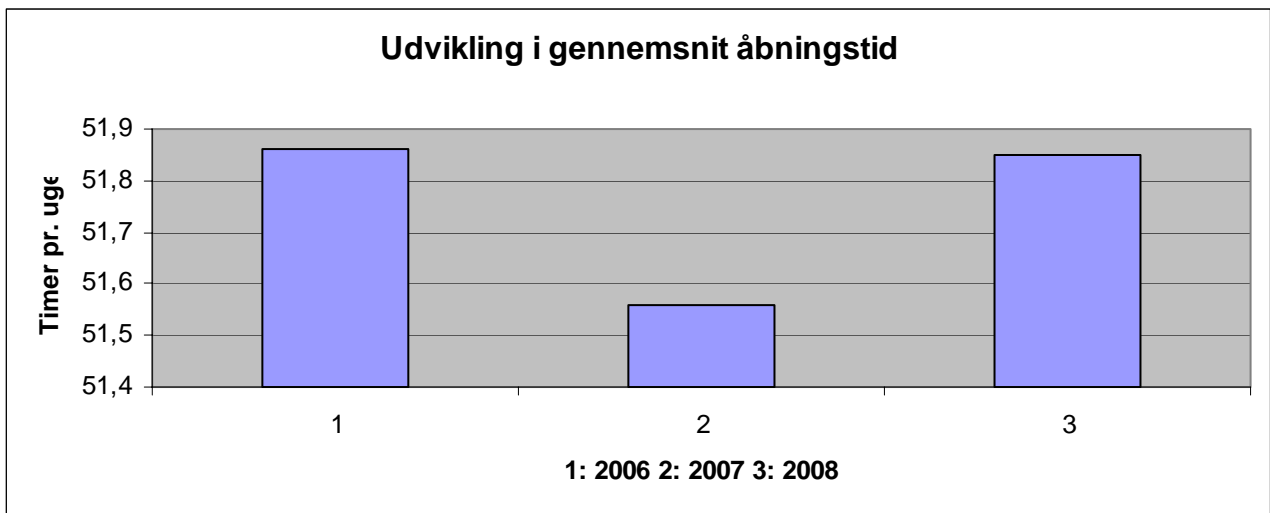

56,1 % af landets kommuner er med i denne undersøgelse. Det er umuligt at sige hvor stor institutionsandelen er, da der hele tiden sker sammenlægninger og pågår strukturændringer.

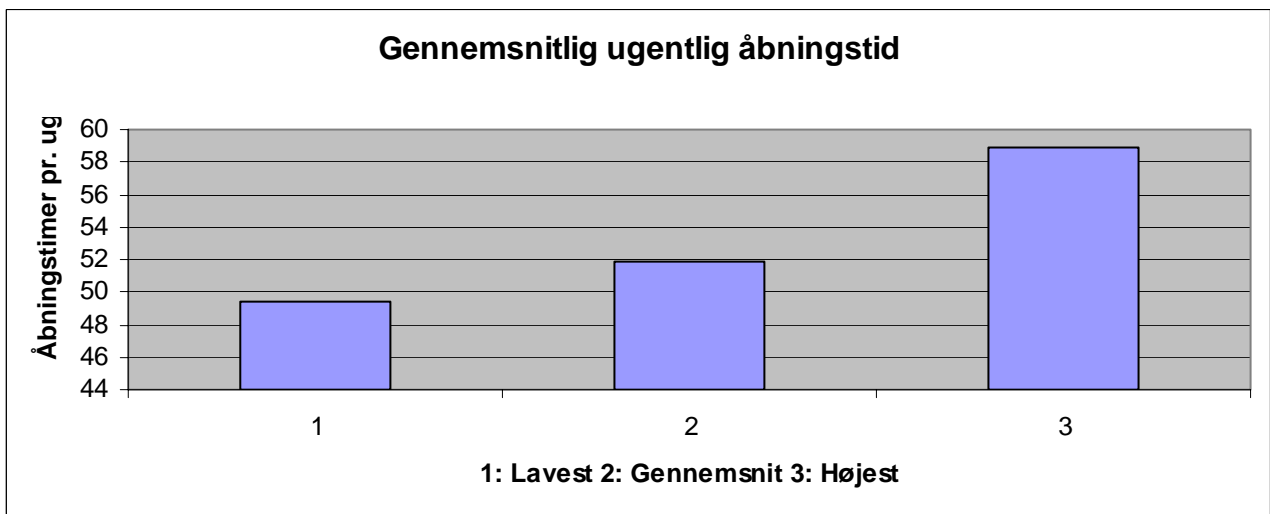
Landsgennemsnit

51,85 timer pr. uge ved institutionsopgørelse, baseret på 55 kommuner og omfattende 2393 daginstitutioner.

Der er tale om beskedne ændringer fra undersøgelsen i 2006 hvor landsgennemsnittet var 51,86 timer pr. uge og i 2007 med 51,56 timer pr. uge i gennemsnit.

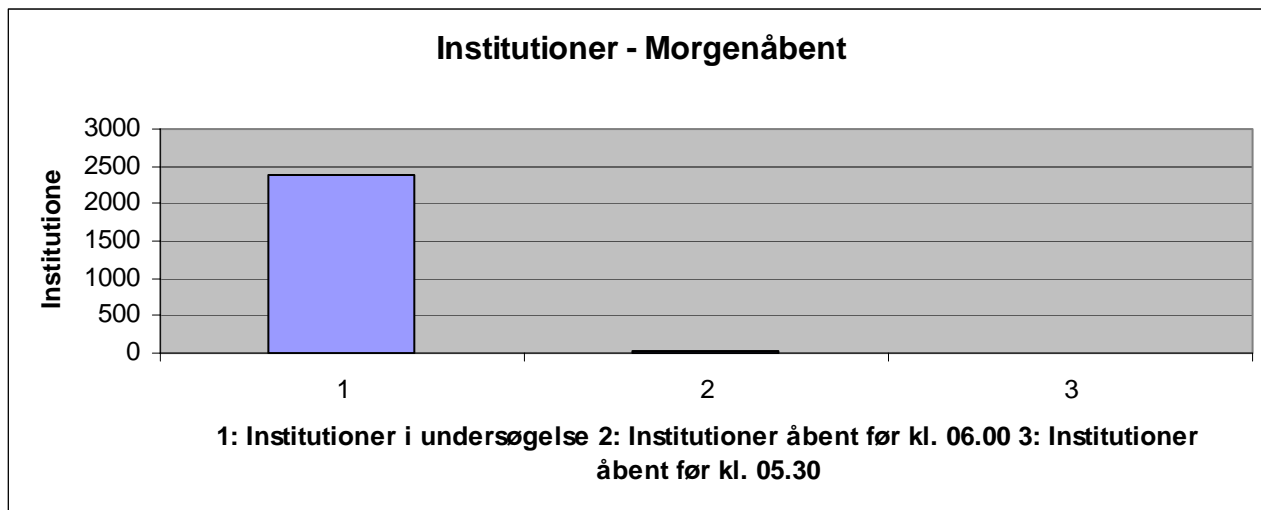
Lands gennemsnittet dækker over markante udsving kommunerne imellem. Blandt de kommuner, der er med i undersøgelsen ligger Hjørring Kommune højest med en gennemsnitlig ugentlig åbningstid på 58,93 timer og Dragør Kommune lavest med gennemsnitligt 48,69 åbningstimer pr. uge. Der er på den måde et udsving på hele på 10,24 time pr. uge i gennemsnit.

Se bilag med oversigt over gennemsnit i alle 55 deltagende kommuner

Morgenåbent – åbent før kl. 06.00:

Blandt de 2393 institutioner der er med i undersøgelsen, har 31 institutioner (incl. de 5 døgnåbne) åbent før kl. 06.00 mens 17 har åbent før kl. 05.30.

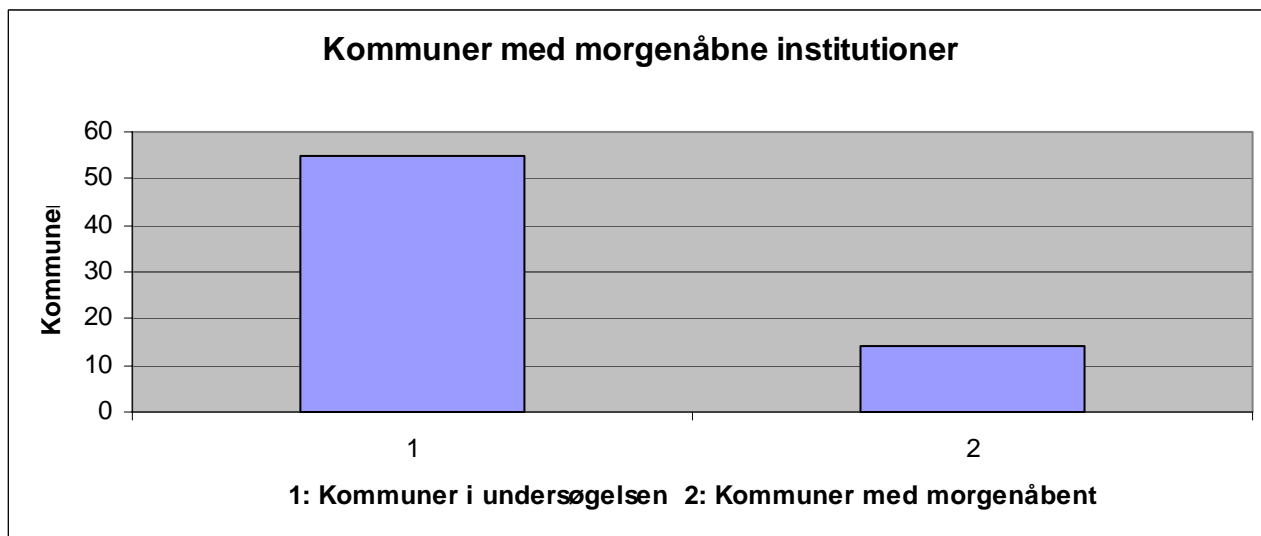

Når vi fraregner de 5 døgnåbne institutioner, har de resterende 26 morgenåbne institutioner åbent som følger:

- 1 institution åbner kl. 05.00
- 3 institutioner åbner kl. 05.15
- 14 institutioner åbner kl. 05.30
- 8 institutioner åbner kl. 05.45

Kommuner:

Blandt de 55 kommuner der er med i undersøgelsen, har 14 kommuner institutioner, der åbner før kl. 06.00.

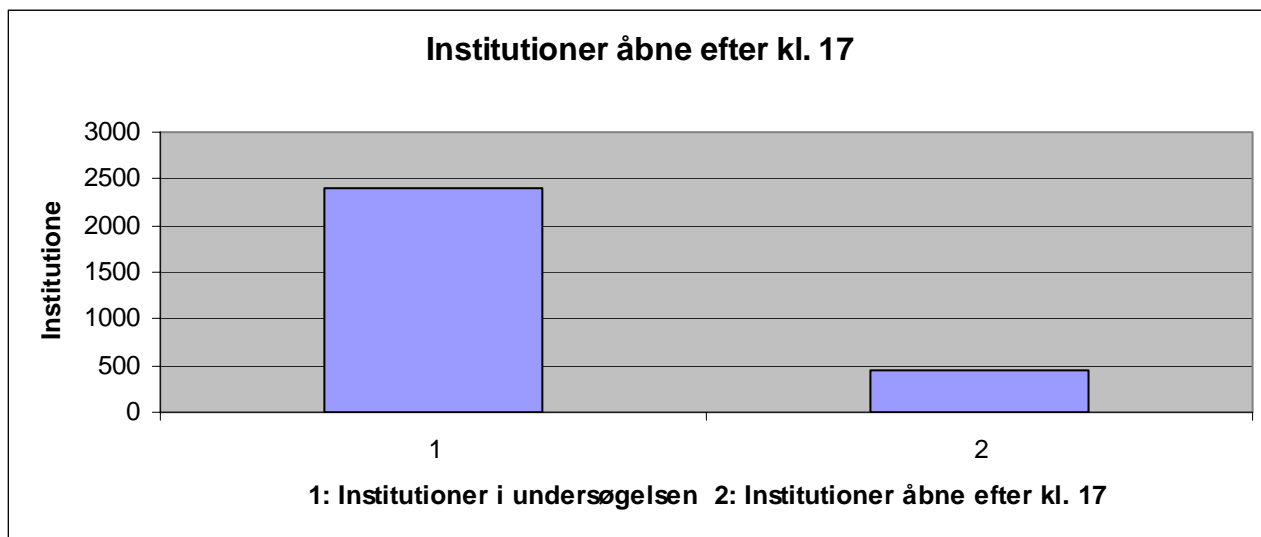
Det er altså kun godt 25 % af kommunerne der kan tilbyde en morgenåben institution.

I forhold til 2007 er antallet af kommuner med morgenåbent uændret, mens der er en stigning i antallet af morgenåbne institutioner fra 26 til 31.

Institutioner og kommuner der har åbent efter kl. 17.00:

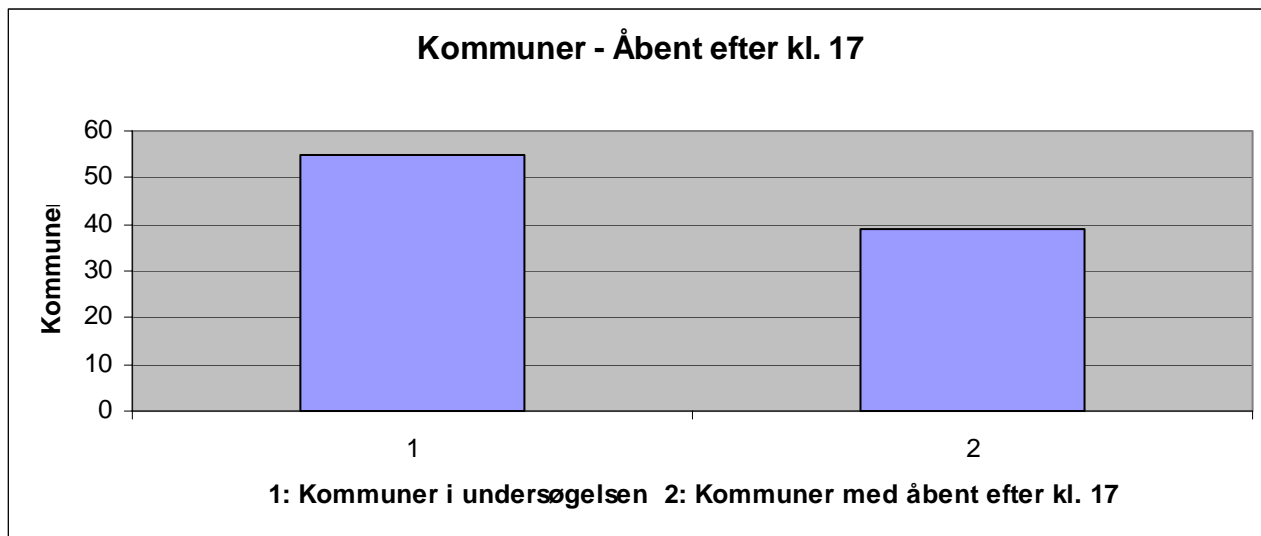
Institutioner:

Blandt de 2393 institutioner, der er med i undersøgelsen har 454 institutioner åbent efter kl. 17.00.

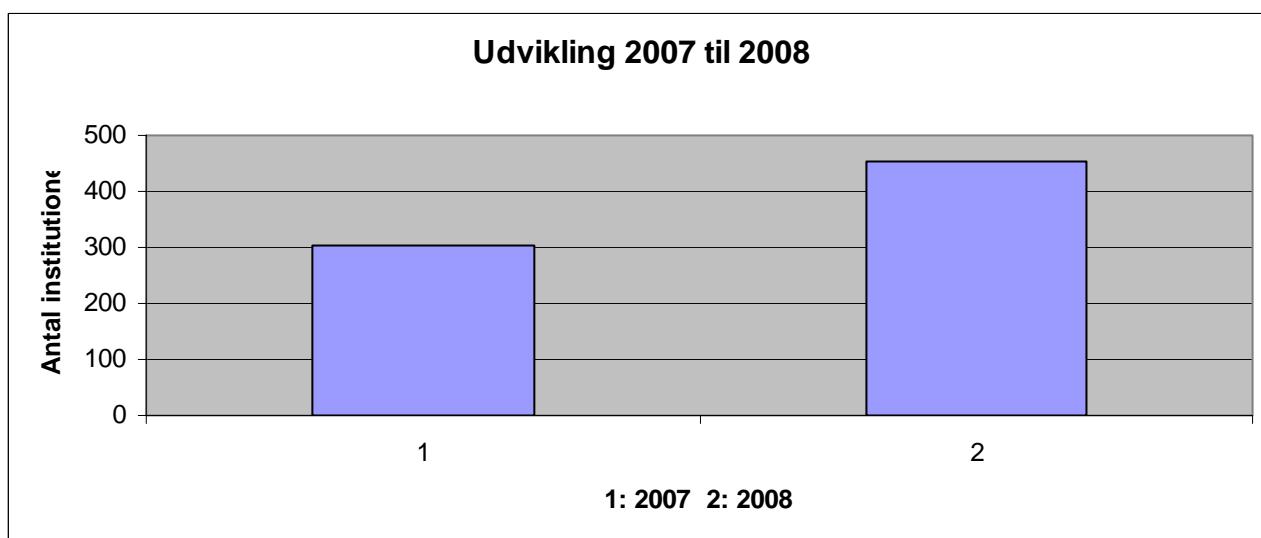

Kommuner:

Blandt de 55 kommuner der deltager i undersøgelsen har 39 kommuner institutioner, der har åbent efter kl. 17.00.

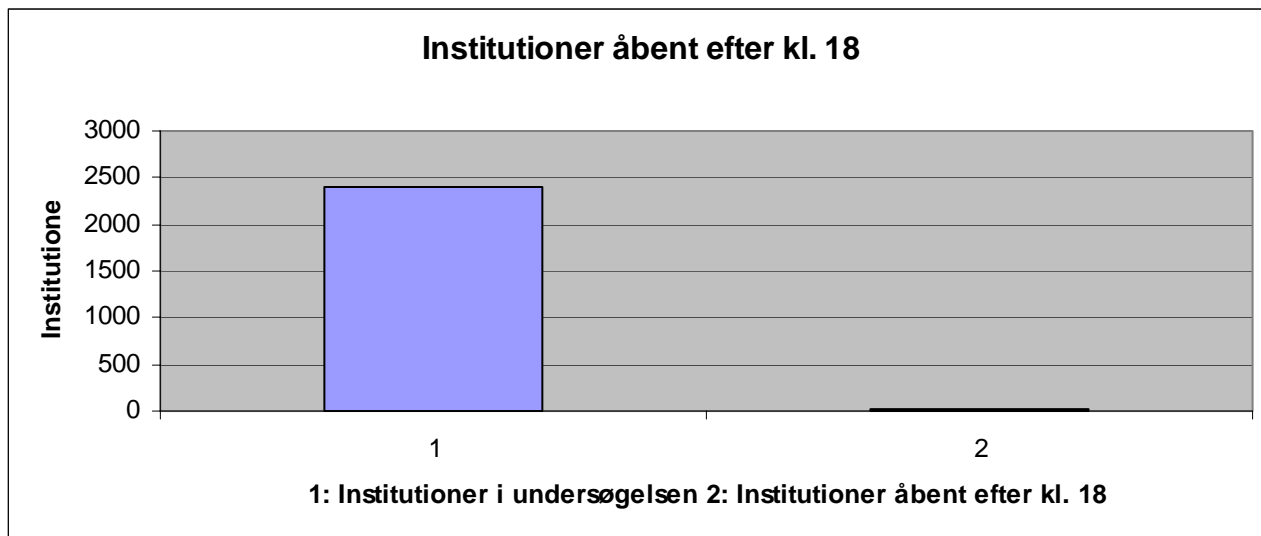
Mens der i forhold til 2007 er tale om et stort set uændret antal kommuner der har åbent efter kl. 17 er der tale om en markant stigning i antallet af institutioner:

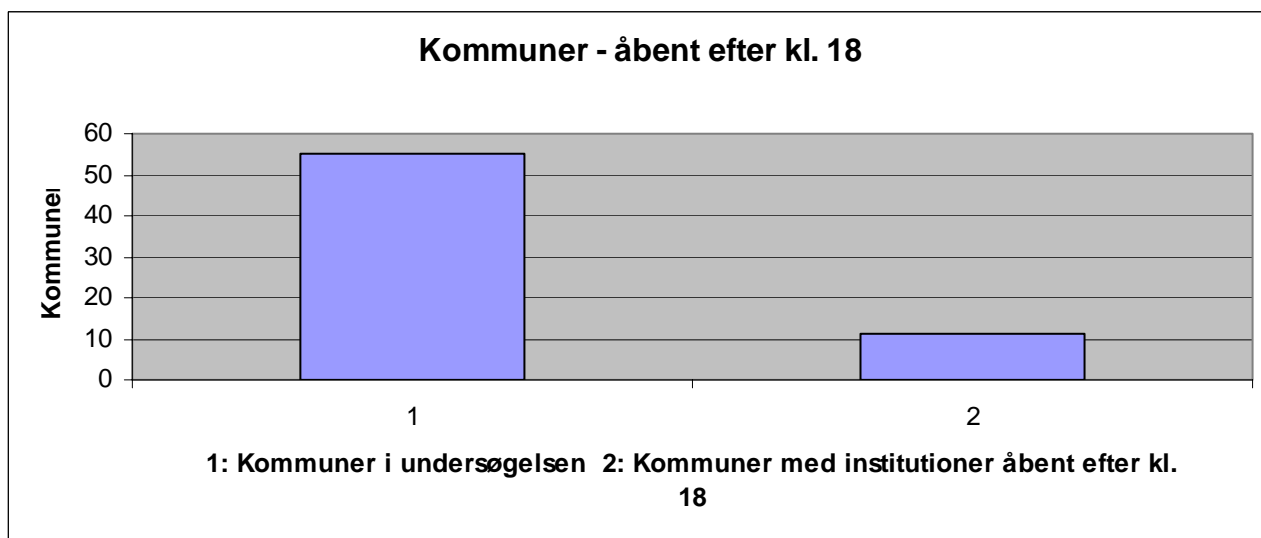
Der er tale om en markant udvikling fra 302 institutioner i 2007 til 451 institutioner i 2008. Udviklingen peger på at kommuner der har institutioner der er åbne efter kl. 17 udbygger dette tilbud, mens kommuner der ikke har tilbuddet lader stå til.

Institutioner og kommuner der har åbent efter kl. 18.00:

Med de 5 døgnåbne daginstitutioner, har 23 institutioner, fordelt på 11 kommuner åbent efter kl. 18., Dette opgjort blandt de 2393 institutioner, fordelt på 55 kommuner der er med i undersøgelsen.

Der er tale om under 1 % af de institutioner der er med i undersøgelsen, som har åbent efter kl. 18.

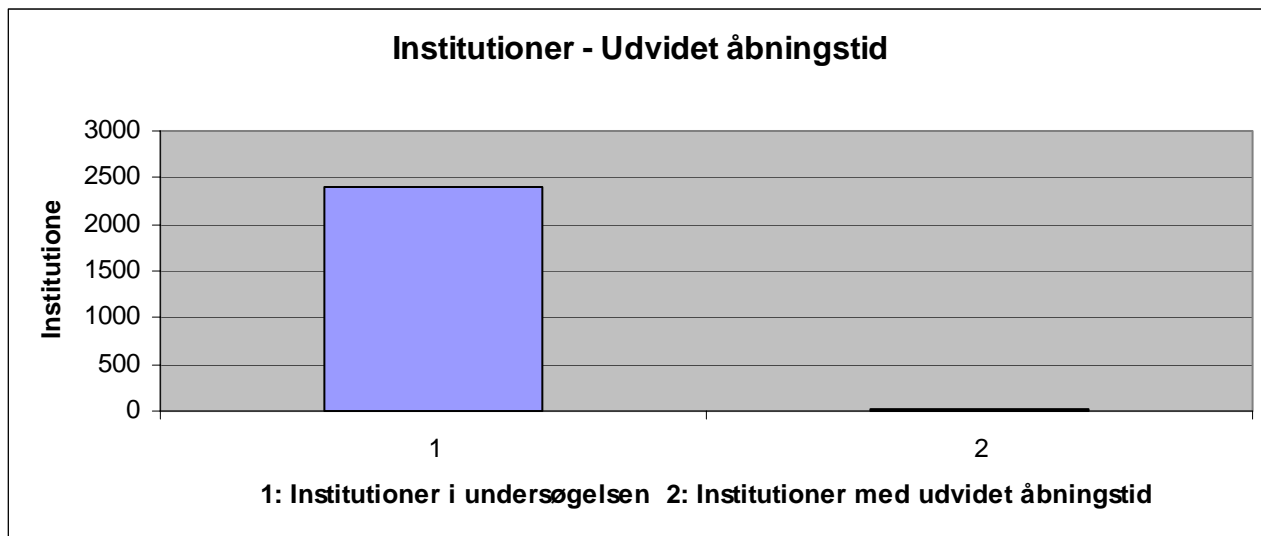

20 % af de kommuner der er med i undersøgelsen, har institutioner der har åbent efter kl. 18.

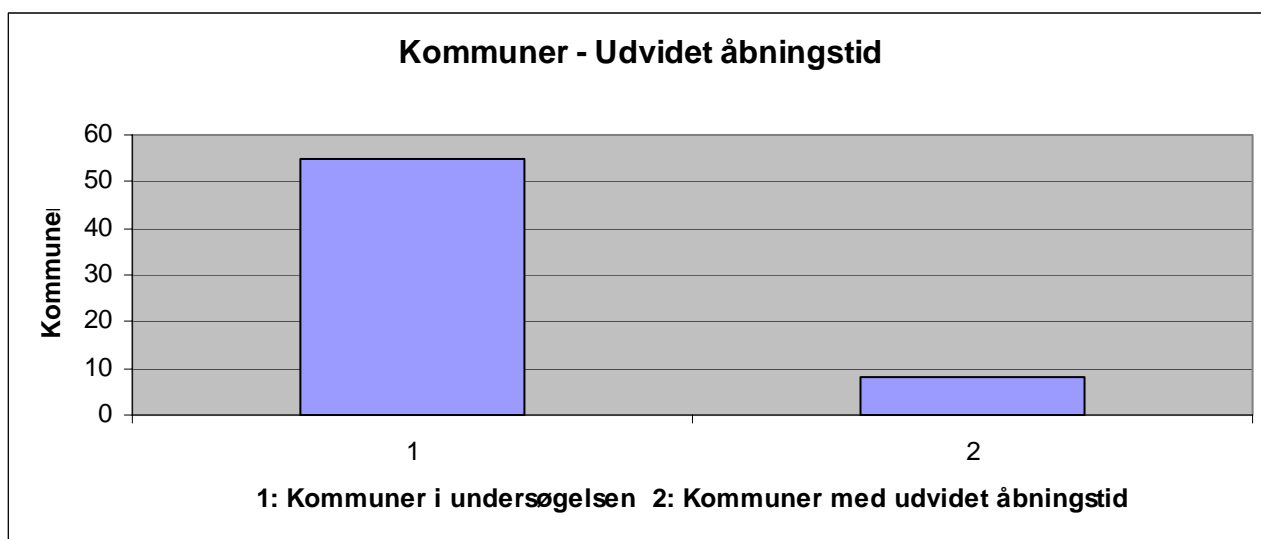
Udvidede åbningstider:

Udvidede åbningstider er defineret som institutioner der har åbent både før kl. 06.00 og efter kl. 17.00.

Blandt de 2393 daginstitutioner der er med i undersøgelsen, har 13 daginstitutioner, fordelt på 8 kommuner, både åbent før kl. 06.00 og efter kl. 17.00.

Kun 0,54 % af de institutioner der deltager i undersøgelsen har udvidet åbningstid.

14,54 % af de kommuner der er med i undersøgelsen har institutioner med udvidet åbningstid.

Døgnåbne daginstitutioner:

Der er stadig kun 5 døgnåbne daginstitutioner i landet. Disse er fordelt på 4 kommuner: København, Ringsted, Slagelse og Ålborg.

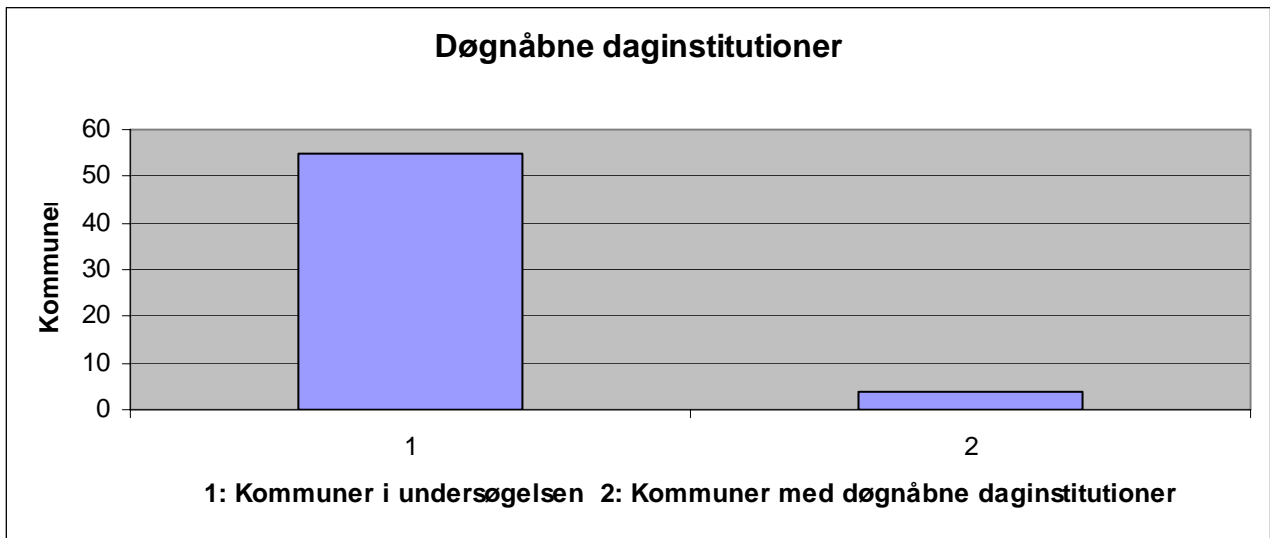
Vartov i København (åben alle ugens 7 dage)

Tinsoldaten i Ringsted (Åben mandag til lørdag morgen)

Børnegården i Slagelse (åben mandag til lørdag morgen)

Børnehuset Sdr. Skovvej i Ålborg (åben alle ugens 7 dage)

Fuglsang i Ålborg (åben søndag kl. 14.30 til lørdag kl. 08.00)

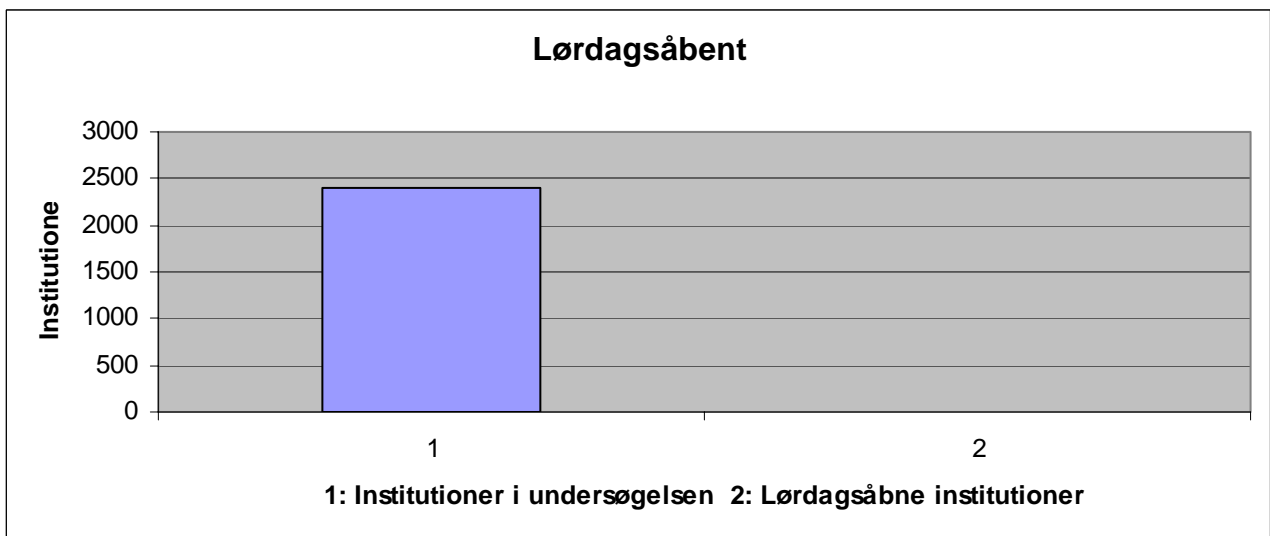

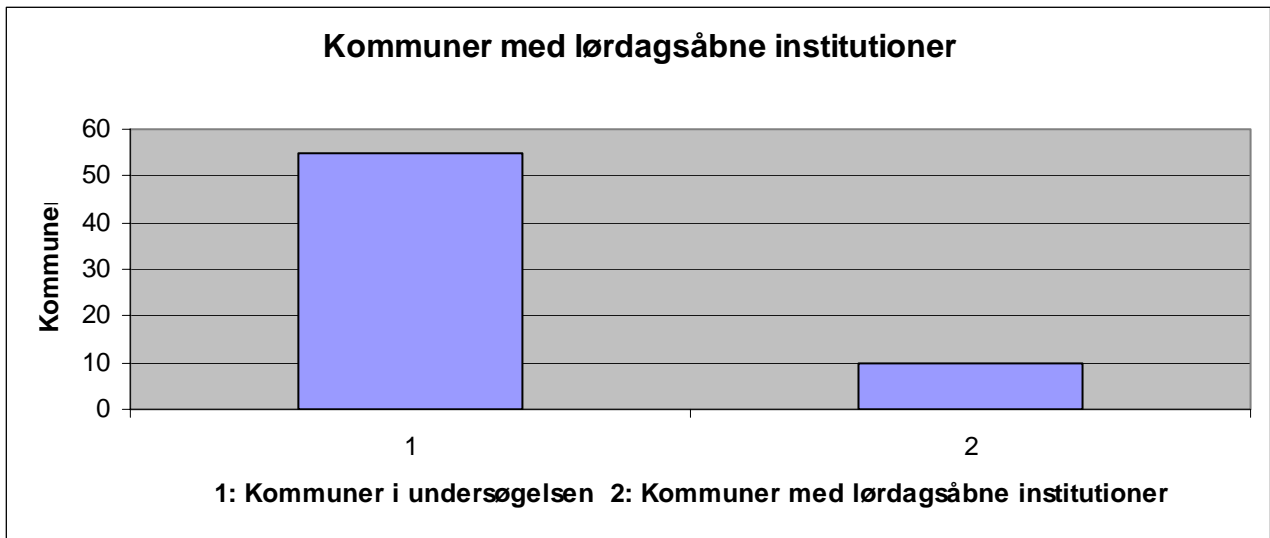
Antallet af døgnåbne daginstitutioner har været uændret i en årrække.

Lørdagsåbne daginstitutioner:

I denne opgørelse medregnes ikke døgnåbneinstitutioner, der lukker lørdag morgen. Derefter er der 10 daginstitutioner, fordelt på 3 kommuner, der har åbent om lørdagen. Institutionerne fordeler sig på de kommuner der er med i undersøgelsen, som følger:

København:	9 daginstitutioner
Gentofte:	1 daginstitution
Ålborg:	1 daginstitution

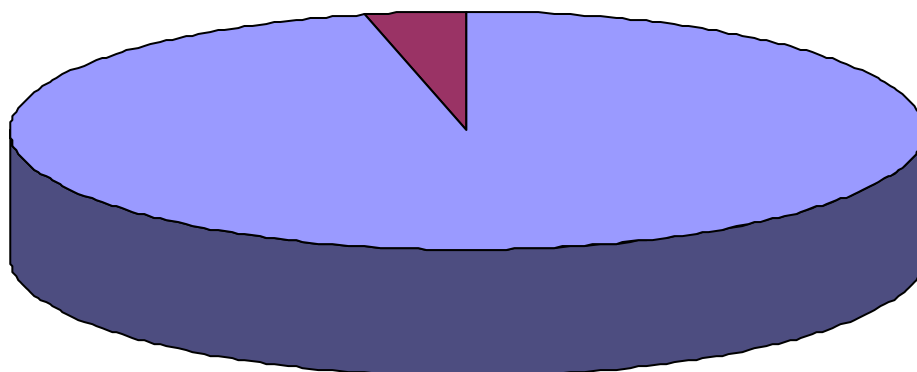
Det er forsvindende få institutioner der har åbent om lørdagen og tilbuddet findes kun i 5,5 % af de kommuner der er med i undersøgelsen.

Søndagsåbne daginstitutioner:

Søndagsåbne daginstitutioner findes kun i Københavns og Ålborg Kommuner. I alt 10 daginstitutioner.

Omregnet i % svarer det til at 3,63 % af de deltagende kommuner, har et daginstitutionstilbud om søndagen.

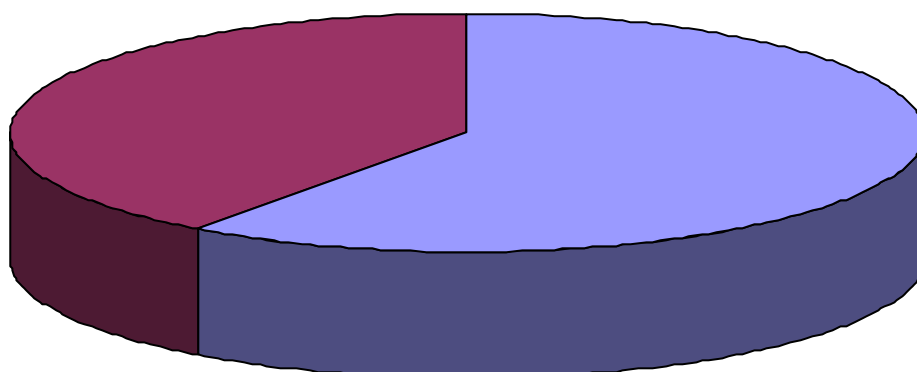
Søndagsåbent - Kommuner

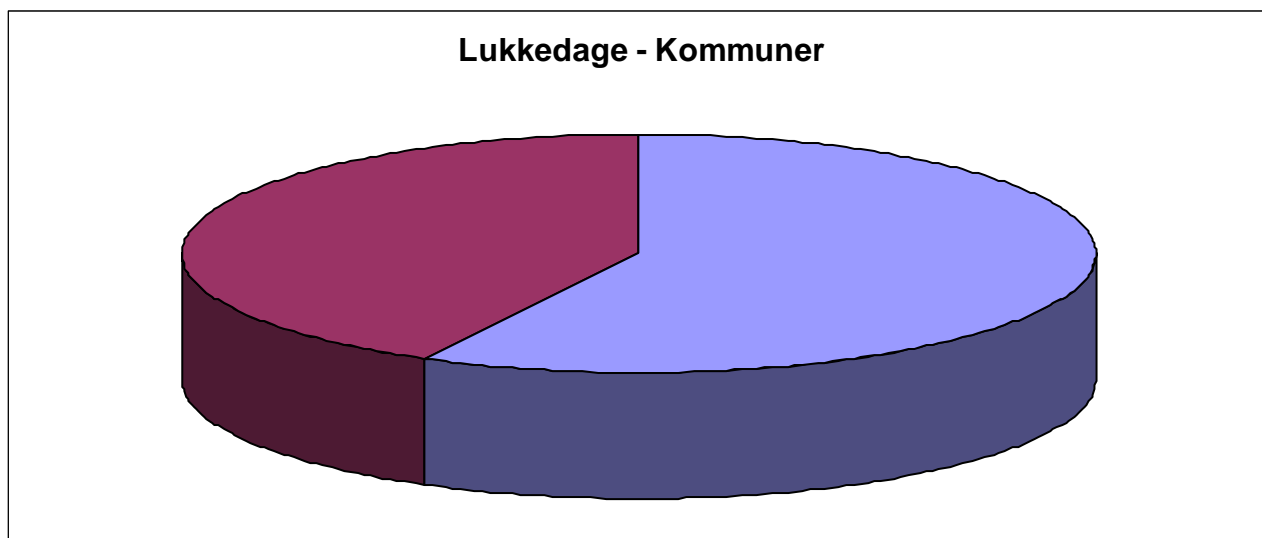
Lukkedage:

Af de 2393 institutioner der er med i undersøgelsen, er der opgivet lukkedage for 1590 institutioner. Det skal bemærkes at i for eksempel Københavns Kommune har institutionerne **op til** 10 lukkedage – statistisk er de medtaget som 10.

Lukkedage - Institutioner

Af de 55 kommuner der er med i undersøgelsen, er der opgivet lukkedage for 40 kommuner. Dette svarer til at der er lukkedage i 72,7 % af kommunerne.

Blandt de opgivne institutioner er der gennemsnitligt 8,5 lukkedage pr. år.

Det er svært at sammenligne med 2007 idet der er forskel på hvilke kommuner der har oplyst lukkedage (undersøgelsen kan ikke skelne mellem 0 lukkedage og ikke oplyste lukkedage), ligesom antallet af hverdage mellem jul og nytår, samt om Grundlovsdag falder på en hverdag, har indflydelse. Sammenligningen med 2007 giver derfor ingen mening.

Afrunding

Projekt Børnepasning søger med de årlige undersøgelser af daginstitutionernes åbningstider at afdække de faktiske forhold og gennem fakta at påvirke beslutningstagere til at leve op til både forpligtelserne i Dagtilbudsloven hvor § 1 stk. 2. siger at *Formålet med denne lov er at give familien fleksibilitet og valgmuligheder i forhold til forskellige typer og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv, efter familiens behov og ønsker.* – Og de politiske intentioner om at skabe balance mellem familie- og arbejdsliv. Det er en stor opgave, og i nogen grad op ad bakke idet langt de fleste daginstitutioner, stadig har åbningstider der afspejler behovene i industrisamfundets tid – Vi tror dog på at påvirkningerne vil medvirke til at der på sigt skabes daginstitutioner med åbningstider der afspejler nutidens og ikke fortidens behov.

Yderligere information om Projekt Børnepasning kan findes på:

www.projektboernepasning.dk

Herfra kan undersøgelsen også downloades.

Undersøgelsen kan også rekvireres ved at skrive til projektboernepasning@dlo.dk

Bilag:

Kommune	Institutioner i undersøgelse	Gennemsnitlig ugentlig åbningstid
Københavns Kommune	478	51,77
Ballerup Kommune	49	50,95
Dragør Kommune	13	49,48
Gentofte Kommune	71	48,99
Glostrup Kommune	23	51,54
Herlev Kommune	24	50,58
Hvidovre Kommune	52	52,29
Egedal Kommune	42	52,21
Rødovre Kommune	25	51,00
Rudersdal Kommune	38	47,80
Tårnby Kommune	25	52,50
Vallensbæk Kommune	8	52,50
Furesø Kommune	39	50,45
Allerød Kommune	35	50,37
Halsnæs Kommune	22	54,93
Helsingør Kommune	46	51,68
Køge Kommune	53	53,65
Lejre Kommune	25	52,32
Roskilde Kommune	74	53,50
Solrød Kommune	21	51,46
Odsherred Kommune	3	54,00
Kalundborg Kommune	30	52,22
Ringsted Kommune	31	53,84
Slagelse Kommune	52	53,38
Sorø Kommune	15	53,06
Faxe Kommune	24	53,22
Lolland Kommune	26	50,40
Guldborgsund Kommune	40	51,68
Stevns Kommune	13	52,30
Nordfyns Kommune	20	53,14
Kerteminde Kommune	18	53,35
Ærø Kommune	6	51,50
Middelfart Kommune	24	49,39
Odense Kommune	142	52,20
Haderslev Kommune	45	50,69
Tønder Kommune	34	49,56
Fanø Kommune	3	51,25
Varde Kommune	35	52,18
Kolding Kommune	54	50,64
Vejle Kommune	78	51,82
Herning Kommune	70	50,08
Holstebro Kommune	45	52,09
Lemvig Kommune	18	54,38
Struer Kommune	14	51,96

Kommune	Institutioner i undersøgelse	Gennemsnitlig ugentlig åbningstid
Mariagerfjord Kommune	32	51,35
Randers Kommune	70	52,10
Samsø Kommune	3	52,17
Morsø Kommune	20	51,63
Hjørring Kommune	44	58,73
Læsø Kommune	1	55,00
Rebild Kommune	2	51,50
Jammerbugt Kommune	9	52,78
Aalborg Kommune	151	52,15
Vesthimmerlands Kommune	35	50,95